

Jaarverslag 2020

GRID

Grafisch Museum

Groningen



GRAFISCH MUSEUM GRONINGEN

# Inhoud

<b>Inleiding</b>	2
<b>2020, een uitzonderlijk jaar...</b>	3
<b>De successen van 2020</b>	4
<b>Speerpunten en toekomstscenario</b>	5
1. De Verhalen van Grafisch Groningen	6
2. Inkomsten uit fondsenwerving	7
3. Inkomsten uit museumbezoek en verkoop	7
<b>Jong (en ook ouder) Talent in GRID</b>	8
<b>Activiteitenplan 2020, realisatie</b>	9
<b>Financieel Jaarverslag 2020</b>	11
<b>Bestuurlijk Jaarverslag 2020</b>	13
<b>Bijlage 1:</b>	
<b>Overzicht nevenactiviteiten Bestuur en directie GRID (inventarisatie december 2020)</b>	15
<b>Bijlage 2:</b>	
<b>Rooster van aftreden</b>	16

De foto's in dit jaarverslag zijn van de opening en inrichting van *Werkmans Bovenkamer*

# Inleiding

GRID Grafisch Museum Groningen is een uniek, actief en dynamisch klein museum, dat de traditie van een rijk grafisch verleden van Groningen op actieve wijze verbindt met ambacht, taal en kunst. Het museum is geworteld in de regio en heeft een grote groep liefhebbende en meewerkende vrienden en vrijwilligers. GRID is sterk in samenwerking en verbinding zoeken bij het realiseren van activiteiten en tentoonstellingen. Het museum wordt bestuurd en gemanaged als een sociaal-culturele onderneming met aandacht voor mens en zaak.

GRID behoudt, beheert en presenteert verhalen, objecten en producten die voortkomen uit het Groningse grafisch erfgoed. Het brengt de bezoekers, jong en oud, in aanraking met dit grafisch erfgoed. We vergroten daarmee bij een breed publiek het bewustzijn van het belang van grafisch erfgoed voor taal, geletterdheid, emancipatie en integratie. We laten inwoners en bezoekers op activerende wijze kennis maken met en deelnemen aan het verhaal en de grafische geschiedenis van de stad Groningen en Ommeland.

- GRID onderschrijft de Ethische Code van de ICOM en past deze toe.
- GRID onderschrijft de Code Cultural Governance en past deze toe.
- GRID onderschrijft de Fair Practice Code en past deze, waar mogelijk, toe.

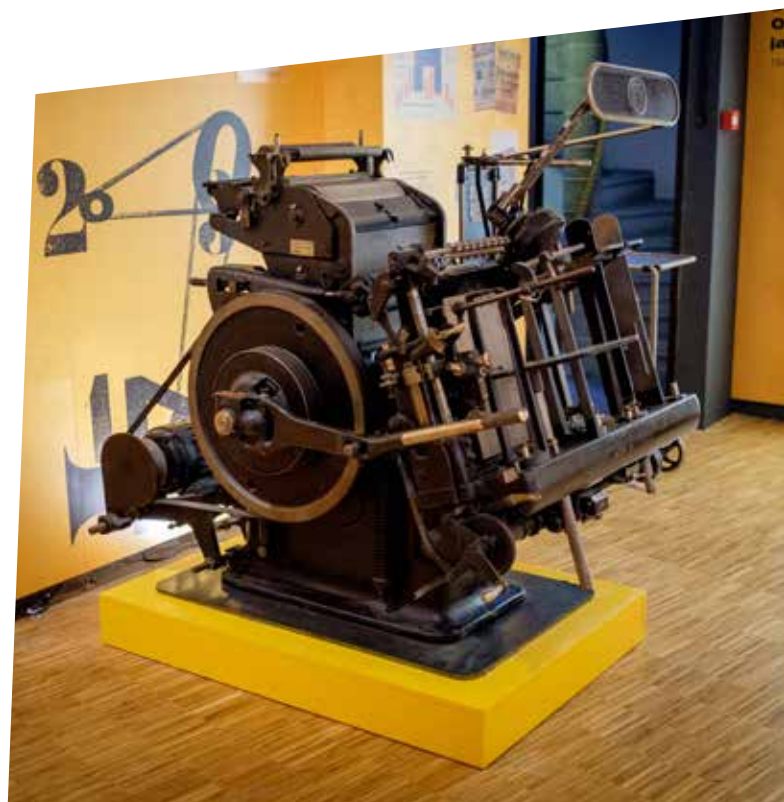
## 2020, een uitzonderlijk jaar...

Het jaar 2020 had voor GRID niet beter kunnen beginnen. Het museum werd tijdens de kerstvakantie goed bezocht en er namen veel kinderen deel aan de vakantieactiviteiten. Daarna volgde een succesvolle derde editie van EPEX, de gig poster tentoonstelling en beurs die GRID jaarlijks samen met de Vera Art Division organiseert tijdens Euro-sonic Noorderslag. Het museum was tijdens ESNS een van de locaties van SAY HI!, de soundwalk die was georganiseerd door de Zwitserse delegatie. In totaal bezochten 740 liefhebbers de tentoonstelling en de beurs, met deze keer dertien deelnemers uit tien Europese landen.

In de maanden januari en februari deden 250 leerlingen uit de bovenbouw van het basisonderwijs mee aan Vervolg en Vrijheid, een gezamenlijk project van de Synagoge en GRID in het kader van 75 Jaar Vrijheid. Door steun van de gemeente was deelname gratis! De inkt van de poëzieposters die de leerlingen hadden gemaakt was nog maar net droog toen de Groningse musea op 13 maart voor de eerste keer in dit coronajaar de deuren moesten sluiten. Vele boekingen moesten worden afgezegd, het tentoonstellings- en activiteitenprogramma aangepast.

Op 2 juni konden we weer open. Met de protocollen opgesteld door de Museumvereniging en het in allerijl opgetuigde reserveringssysteem. Met dank aan SPOT en Erfgoedpartners/Museumhuis. Een redelijk goede zomer volgde. Nederlanders vierden vakantie in eigen land en ook in GRID leidde dat tot gezinsbezoek en deelname aan de exclusieve workshops. Na de corona-editie van de Museumnacht sloten we het museum twee weken in verband met een interne verhuizing en de inrichting van *Werkmans Bovenkamer*, die op 9 oktober werd geopend.

In november moesten de deuren alweer dicht in verband met de oplopende besmettingen. Na deze sluiting van twee weken kwam het museumbezoek traag op gang. Tot dat in de week voor Kerst de derde lockdown werd afgekondigd. Verdrietig genoeg zijn de musea bij het verschijnen van dit jaarverslag nog steeds dicht. We sloten het jaar 2020 af met een totaal aantal van 4700 bezoekers.



# De successen van 2020

2020 was beslist niet alleen een ellendig jaar. In april ontvingen we de herbevestiging van onze Museumregistratie. Samen met de vier andere musea in de stad slaagden we erin toch nog een Museumnacht te organiseren. Voor het eerst verzorgden we die avond een activiteit in het Forum, samen met Storyworld. Deze samenwerking krijgt in 2021 een vervolg, in de vorm van een gezamenlijke expositie. Op sociale media oogstten we succes met de online mini-workshops – een welkome afleiding voor kinderen (én hun ouders) in de periodes van lockdown. In de nazomer werden er opnames gemaakt voor Museum TV. De diverse filmpjes kunnen we de komende jaren inzetten in onze online campagnes.

Een hoogtepunt was de voltooiing van *Werkmans Bovenkamer*, die na drie jaar van voorbereidingen, werd geopend door burgemeester van Groningen Koen Schuiling. In deze nieuwe ruimte presenteren we de drukkerij-inventaris van Hendrik Nicolaas Werkman (1882-1945), die we in juli 2019 definitief aan de collectie van GRID hebben kunnen toevoegen. Het was een bijzonder feestelijk en bemoedigend moment in een onzekere periode van lockdown en beperkte openstelling. Juist in 'het jaar van corona' heeft het alle betrokkenen bij het project enorm veel plezier en voldoening gebracht om *Werkmans Bovenkamer* te realiseren.



# Speerpunten en toekomstscenario

Aan de speerpunten die tijdens de beleidsdag van 2017 zijn geformuleerd, hebben we ook in 2020, ondanks alles, hard gewerkt. Hieronder is te lezen hoe we voortgang zijn blijven boeken op de speerpunten 'De verhalen van Grafisch Groningen' en 'Fondsenwerving'. De vorderingen op het derde speerpunt, inkomsten uit museumbezoek en verkoop, laten zich raden. Vanwege corona moesten we het in 2020 doen met 36% van de beoogde bezoekersaantallen en inkomsten uit museumbezoek.

De liquiditeit van GRID is in 2020 niet in gevaar geweest. We hebben regelingen kunnen treffen met de verhuurder en de Belastingdienst; de Museumvereniging kwam met een voorschot. Doordat we een beroep konden doen op de overheidsregelingen TOGS (eenmalig), NOW en TVL en doordat fondsen kwamen met bijdragen ten behoeve van het behoud van de collectie, hebben we het tekort op de begroting weten te beperken en – met inzet van onze reserves – kunnen opvangen.

Daarnaast werd het door steun van de gemeente en de provincie mogelijk te investeren in zaken die door de coronacrisis urgent werden: online zichtbaarheid en flexibiliteit. De virtuele versie van Werkmans Bovenkamer en een Museumdrukkerij op wielen kunnen door deze steun verwezenlijkt worden.

Het jaar 2020 was ook het jaar van het traject Cultuurnota 2021-2024. In onze aanvraag hadden we ingezet op een totale jaarlijkse subsidie van €130.000. In haar advies oordeelde de Kunstraad uiterst positief over GRID. Het advies leidde ertoe dat GRID is opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Cultuur van de gemeente (jaarlijkse subsidie € 63.500). We zien dat als erkenning voor de positieve ontwikkeling die GRID heeft doorgemaakt en waardering voor onze toekomstplannen. GRID werd in eerste instantie niet opgenomen in het provinciale Uitvoeringsprogramma Cultuur. We hebben daartegen bezwaar aangetekend, met hoop op resultaat\*. Helaas zitten we hiermee nog niet in ons droomsenario en zullen we een aantal van onze ambities nog niet op korte termijn kunnen realiseren.

\*(Inmiddels is bekend dat de provincie ons alsnog jaarlijks gaat steunen, met een bedrag van €17.000)



# 1 De Verhalen van Grafisch Groningen

Tijdens de beleidsdag 2017 hebben we geconstateerd dat we het erfgoedkarakter van ons museum verder gaan concretiseren en op dit punt planmatig verder willen. Het uitvoeringsplan Verhalen van Grafisch Groningen is in concept gereed. Daarin zijn:

- de kaders aangescherpt;
- de mogelijke thema's, presentatievormen en bronnen nader geïnventariseerd;
- de mogelijke samenwerkingspartners en uitvoerders genoemd;
- de concrete projecten op korte en lange termijn beschreven (exposities, onderdelen permanente opstelling, andere activiteiten).

## Kaders en criteria voor projecten in het kader van Verhalen van Grafisch Groningen

- 1 Er is een duidelijk verband met Groningen, stad en provincie;
- 2 Centraal staat erfgoed en de objecten in de erfgoedcollectie van GRID;
- 3 Er is aandacht voor het historische perspectief, d.w.z. de ontwikkelingen in het grafisch bedrijf / de grafische industrie in Groningen;
- 4 Er is aandacht voor het kunsthistorisch perspectief, d.w.z. voor de ontwikkelingen in de drukkunst en grafische kunst in Groningen;
- 5 Er is aandacht zijn voor het maatschappelijk perspectief (context en impact van deze ontwikkelingen).

## Aandachtspunten

- 1 De verbinding oud-hedendaags moet aangegeven (kunnen) worden, m.a.w. de brug slaan naar het digitale tijdperk;
- 2 De vrijwilligers worden geschoold om de Verhalen van Grafisch Groningen te implementeren, in bijvoorbeeld rondleidingen;
- 3 Het historisch onderzoek moet kwaliteit hebben. Daarbij is de betrokkenheid van de Letterenfaculteit belangrijk;
- 4 We moeten tempo maken: veel verhalen zitten in de hoofden van mensen die oud zijn.

De inventarisaties hebben een rijkdom aan mogelijkheden opgeleverd om de komende jaren aan De Verhalen van Grafisch Groningen concreet invulling te geven. In 2019 realiseerden we de tentoonstelling *De Bosatlas. De kunst van het weglaten*, die later naar het Nationaal Onderwijsmuseum in Dordrecht verhuisde en daar nog steeds is te zien. In 2020 lag de focus op het bijzondere verhaal van de drukkerij tevens kunstenaarsatelier van Hendrik Nicolaas Werkman. Studio 212 Fahrenheit heeft een frisse, hedendaagse presentatie ontworpen: *Werkmans Bovenkamer*. Deze lijn gaan we doorzetten in de presentatie van de rest van onze vaste collectie. Wat we voor ogen hebben is eenzelfde prikkelende presentatie, die de grafische objecten en de verhalen van Groningse drukkers, uitgevers en grafisch ontwerpers, tot leven brengt. Hiervoor hebben we in 2020 een algemeen projectplan geschreven, dat we vanaf 2021 in drie fasen inhoudelijk en financieel uitwerken. Op basis van het algemene projectplan hebben we een substantieel bedrag toegezegd gekregen van een fonds dat anoniem wil blijven. .

## 2 Fondsenwerving

De fondsenwerving voor het Werkman-project heeft een mooi spin off effect gehad. Zo verleende de Vereniging Rembrandt in 2020 een beurs voor wetenschappelijk onderzoek naar deze collectie en zegde Stichting Koops Stangefonds steun toe voor een publicatie in 2021. Daarnaast verleenden provincie en gemeente subsidie voor het realiseren van een online versie van *Werkmans Bovenkamer*. *Werkmans Bovenkamer* kon gerealiseerd worden met steun van de volgende fondsen: Dioraphte, Emmaplein Foundation, Mondriaanfonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, Scholten Kamminga fonds, Stichting Beringer Hazewinkel en VSB-fonds.

## 3 Inkomsten uit Museumbezoek en verkoop

Inkomsten uit entree, workshops, winkel en risograaf. We sloten het jaar af met slechts 36% van de beoogde bezoekersaantallen en inkomsten uit entree. Na de eerste lockdown konden we vrijwilligers op leeftijd en met een kwetsbare gezondheid niet inroosteren, zodat we in juni startten met een middagopening. Het werken volgens de coronaprotocolen (timeslots, maximale aantallen bezoekers per ruimte) en de tweede en derde lockdown deden de rest. De lagere inkomsten uit groepsworkshops hebben we enigszins kunnen compenseren door het organiseren van exclusieve workshops tegen hogere tarieven.



# Jong (en ook ouder) Talent in GRID

GRID geeft op de volgende manieren ruim baan aan talent:

- 1 Ieder jaar lopen er twee tot vier studenten van Academie Minerva stage in GRID. Dat was in 2020 ook het geval. Daarnaast volbracht ook een student van Stenden Hogeschool haar stage-opdracht in GRID.
- 2 In GRID werken ruim zestig vrijwilligers met uiteenlopende achtergrond: drukkers, kunstenaars, vormgevers en leerkrachten, sommigen gepensioneerd, anderen met een afstand tot de arbeidsmarkt, weer anderen doen het vrijwilligerswerk naast hun reguliere baan. In het team voelt iedereen zich gekend in zijn/haar mogelijkheden. Veel taken worden door de vrijwilligers op professioneel of semiprofessioneel niveau uitgevoerd. De vrijwilligers worden ingezet in de dagelijkse gang van zaken in het museum en bij de uitvoering van de projecten. Na de heropening in juni konden we – vanwege hun leeftijd of kwetsbare gezondheid, nog niet op alle vrijwilligers een beroep doen. In 2020 werkten er vijf mensen in het kader van een participatiebaan in GRID.
- 3 Bij de exposities en projecten streven we ernaar jong talent van de opleidingen in Groningen te betrekken. In 2020 hebben we daar helaas nauwelijks gevolg aan kunnen geven.
- 4 Het Riso-team van GRID bestaat uit jonge ontwerpers en kunstenaars. Zij waren ook betrokken bij de interne communicatie rond het Werkman-project en de aanpassingen die moesten worden gedaan in het kader van de coronaprotocolen.

In GRID zijn ieder weekend workshops grafische technieken, die samenhangen met de erfgoedcollectie en de tijdelijke expositie. Tijdens de schoolvakanties bieden we een kortere variant in de vorm van aanschuifactiviteiten. We ontvangen regelmatig groepen en schoolklassen voor een arrangement met rondleiding door de erfgoedcollectie en een workshop. Het educatieve aanbod blijven we voortdurend versterken.





# Activiteitenplan 2020, realisatie

Activiteit	Periode	Samenwerkingspartners en StaVaZa
<b>Verhalen van Grafisch Groningen</b>		
Werkman Atelier – herinrichting ruimte; tentoonstelling en randprogramma.	voorjaar 2020 -> najaar 2020	212Fahrenheit Gerealiseerd: <i>Werkmans Bovenkamer</i> en tentoonstelling <i>Werkman werkt door</i> (opening 9 oktober 2020). Extra middelen voor virtuele versie <i>Werkmans Bovenkamer</i> . Realisatie Q1 en Q2 2021.
Museale herinrichting vaste collectie; daarin geïntegreerd portrettenserie drukkers, uitgevers, grafisch ontwerpers, grafische bedrijven en de kaart van Grafisch Groningen.	2019 – 2020 planvorming en fondsenwerving Vanaf 2021 – uitvoering	212Fahrenheit, Faculteit Letteren RuG, Koninklijk Verbond van Grafische Ondernemingen en andere partijen uit het grafisch netwerk van GRID. Gerealiseerd: Projectplan <i>GRoningen In Druk</i> , eerste toezegging van anoniem fonds. Nadere uitwerking en verdere fondsenwerving in fasen: 2021.
<b>Jong (en ouder) Talent</b>		
Vervolg JongTalent@deriso: - Riso magazine 3 - Educatief aanbod MBO	lancering tijdens Museumnacht #4	Niet gerealiseerd vanwege beperkende maatregelen corona. CIBAP, Zwolle
Meet and greet jonge ontwerpers en aanstormende bands tijdens EPEX (Europeaan Poster Explosion)	januari 2020	VERA Artdivision, ESNS Niet gerealiseerd: te weinig menskracht bij ESNS om de matches tot stand te brengen.
<b>Deelname evenementen in stad en regio</b>		
Derde editie EPEX: internationale affichebeurs tijdens Eurosonic Noorderslag.	januari 2020	VERA Artdivision en Simplon, ESNS Art Gerealiseerd; 740 bezoekers.
Poëziemarathon	januari 2020	Noordwoord Gerealiseerd.
Boekenweek	maart 2020	Niet gerealiseerd (corona).
Nationale Museumweek	april 2020	Collega-musea in de stad Niet gerealiseerd (corona).
Cultuurmarkt KEI	augustus 2020	KEI Niet gerealiseerd (corona).
Speelweide Noorderzon en Cultuurmarkt Noorderzondag	augustus 2020	Noorderzon Niet gerealiseerd (corona).
Open Monumentendag	september 2020	Gemeente Groningen Niet gerealiseerd – GRID gesloten wegens interne verhuizing en verbouwing.

Activiteit	Periode	Samenwerkingspartners en StaVaZa
Groninger Museumnacht (vierde editie)	september 2020	Collega-musea in de stad (USVA, CBK, Noorderpoort) Gerealiseerd: corona editie, 115 bezoekers.
EXpoost (vierde editie)	september 2020	Galeries binnenstad-Oost, Pictura, VRIJDAG, CBK Niet gerealiseerd – GRID gesloten wegens interne verhuizing en verbouwing.
Dag van de Geschiedenis	oktober 2020	Groninger Archieven Niet gerealiseerd (corona)
Maand van de Geschiedenis	oktober 2020	Erfgoedpartners/Museumhuis Niet gerealiseerd (corona).
Kinderboekenweek	oktober 2020	VOIC Alternatief gerealiseerd (bedoeld voor kerstvakantie): AB...Z. Letterlopen in GRID (speurtocht en bijbehorend boek) – ingericht in december, verlengd tot en met 27 juni 2021.
Oktobermaand Kindermaand	oktober 2020	Erfgoedpartners/Museumhuis
<b>Exposities (aanvulling)</b>		
<i>Mooi marginaal.</i>	10-12-2019 t/m 23-02-2020	Gerealiseerd
<i>Met opzet. Pop-up boeken uit de collectie Ruurd de Boer.</i>	10-03-2020 t/m 05-04-2020	De exposities <i>Met opzet</i> , <i>EPEX 3rd edition</i> en <i>VlerkWerk</i> zijn verlengd tot en met 13 september.
<i>EPEX 3rd edition.</i>	16-01-2020 t/m 05-04-2020	
<i>VlerkWerk. 30 jaar underground posters.</i>	14-03-2020 t/m 05-04-2020	
<i>Olivia Ettema en Franka Treur. Vijf jaar samenwerking.</i>	18-04-2020 t/m 13-09-2020	Niet gerealiseerd De expositie <i>Olivia Ettema en Franka Treur</i> is verplaatst naar 2021.
<b>Erfgoededucatie</b>		
Project De platenkoffer van Ede, aanbod voor BO in de provincie. Het aanbod vindt plaats op school.	Hele jaar, op aanvraag.	
Dichten en drukken	Hele jaar, op aanvraag.	K&C Groningen
Vervolg en vrijheid	Hele jaar, op aanvraag.	K&C Groningen, Synagoge Gerealiseerd: extra editie in het kader van 75 Jaar Vrijheid (januari-februari).
Plant en papier	Hele jaar, op aanvraag	K&C Groningen

# Financieel Jaarverslag 2020

Beknopte jaarrekening 2020 Stichting Grafisch Museum GRID te Groningen

Balans 31-12-2020					
	31-12-20	31-12-19		31-12-20	31-12-19
<i>vaste activa</i>			<i>eigen vermogen</i>		
inventaris	4.195	5.600	overige reserves	69.354 *	88.247
<i>vlottende activa</i>			<i>kortlopende schulden</i>		
voorraden	5.835	2.710	schulden leveranciers en		
vorderingen			handelskredieten	3.369	15.671
handelsdebiteuren	0	3.129	belastingen en		
			premies soc. verzekeringen	1.552	1.613
belastingen en			overige schulden en		
premies soc. Verzekeringen	16.848	5.469	overlopende passiva	62.818 **	44.993
overige vorderingen en					
overlopende activa	33.573 ***	52.124	<b>Totaal Passiva</b>	<b>137.093</b>	<b>150.524</b>
<i>parate penningen</i>	76.642	81.492			
<b>Totaal Activa</b>	<b>137.093</b>	<b>150.524</b>			
Winst- en verliesrekening 2020					
Baten		%	Lasten		
<i>netto omzet</i>			<i>kostprijs van de omzet</i>		68.365
omzet horeca en winkel	8.255	4	<i>personeelskosten</i>		
entree	18.825	10	lonen en salarissen	26.382 ****	
workshops	7.623	4	sociale lasten	10.310	
overheidssubsidies			andere personeelskosten	2.808	
Gemeente en Provincie	37.000	19			39.500
projectsubsidies overige	11.500	6	<i>overige bedrijfskosten</i>		
projectsubsidie			afschrijvingen	1.405	
Werkmanatelier	67.877	35	huisvestingskosten	96.529	
giften en donaties	41.555	22	exploitatiekosten	1.796	
			verkoopkosten	7.408	
			kantoorkosten	7.837	
			algemene kosten	11.240	
			bijzondere baten	-23.083 *****	
<b>som exploitatiebaten</b>	<b>192.635</b>	<b>100</b>	<b>som exploitatielasten</b>		<b>210.997</b>
			operationeel resultaat na belastingen		-18.362
			financiële baten en lasten		-531
			<b>resultaat</b>		<b>-18.893</b>

\* toelichting zie pagina 12

## Toelichting op de balans en w&v

\* mutaties eigen vermogen  
stand op 31-12-2019 88.247  
resultaat 2020 -18.893

stand op 31-12-2020

69.354

- \*\* voornamelijk vooruitontvangen projectsubsidies
- \*\*\* voornamelijk nog te ontvangen projectsubsidies
- \*\*\*\* inclusief Covid loonkostensubsidie NOW
- \*\*\*\*\* voornamelijk Covid tegemoetkoming vaste lasten TVL



# Bestuurlijk Jaarverslag 2020

In 2020 bestond het bestuur uit de volgende leden:

Mevr. B. Ekamper, voorzitter

Dhr. G. Klaas, secretaris

Dhr. H. Klomp, penningmeester (herbenoemd per 1 januari 2021)

Dhr. F. Wamsteker, lid (herbenoemd per 1 januari 2021)

Mevr. A. de Groot, lid

Dhr. R. de Boer, lid

## Toelichting functioneren bestuur

Het bestuur van de Stichting Grafisch Museum Groningen is in 2020 zeventien keer in vergadering bijeen geweest.

Acht vergaderingen gingen per videoverbinding. Daarnaast werd één keer zonder directie vergaderd om over het eigen functioneren en het functioneren van de directie te spreken. Op de agenda staan als vaste onderwerpen: de tentoonstellingsagenda, bezoekers en financiën, bijzondere projecten als in 2020 de opening van het Werkmanatelier, contacten met subsidiegevers en fondsen, het gebouw en de strategische ontwikkelingen.

De opening van *Werkmans Bovenkamer* vond plaats op 9 oktober. De openingshandeling werd verricht door de burgemeester van Groningen, de heer Schuiling. In 2020 werd een groot deel van de agenda bepaald door de gedwongen beperkingen en zelfs sluitingen als gevolg van Covid 19. GRID kon zich goed aanpassen, maar het effect op de bezoekersaantallen was desastreuus. GRID heeft ruimschoots gebruik kunnen maken van de overheidsmaatregelen om het financiële effect te dempen.

De bestuursleden van GRID zijn onbezoldigd. Er is een algemeen profiel voor een bestuurslid en een profiel voor de directie beschikbaar. Bestuur en directie voldoen aan

de profielen, zodat de professionaliteit gewaarborgd is. De voorzitter heeft naast de gebruikelijke taken ook de HR-portefeuille. Zo veel mogelijk wordt getracht bestuursleden specifieke portefeuilles te geven op basis van hun professie, zodat hoewel we uitgaan van een collegiaal model, bestuursleden qua achtergrond complementair zijn aan elkaar. Zo hebben de, na vacant stelling, in 2020 nieuw aangetreden bestuursleden respectievelijk een achtergrond in Marketing & Communicatie en Vormgeving. Een overzicht van de (neven)functies van bestuur en directie staan opgenomen in de bijlage.

Bestuursleden zijn onafhankelijk en opereren transparant. Met eventuele tegenstrijdige belangen wordt integer omgegaan. Op geen enkele wijze kunnen commerciële of artistieke belangen van bestuurders verweven worden met de belangen van GRID. Situaties van feitelijke belangenverstrengeling deden zich niet voor.

Rol en taak van de bestuurders wordt omschreven in het in 2020 nieuw vastgestelde bestuursreglement. Daarin is ook een rooster van aftreden opgenomen. Bestuurders worden benoemd voor een termijn van vier jaar, die eenmalig verlengd kan worden.

Bij de bezoldiging van directie en medewerker wordt, wegens gebrek aan middelen, niet de Museum CAO gevolgd, maar zijn persoonlijke afspraken gemaakt. Met de vrijwilligers wordt een vrijwilligersovereenkomst gesloten waarin rechten en plichten worden vastgelegd. Vrijwilligers verrichten hun activiteiten om niet. In een enkel geval wordt een onkostenvergoeding betaald. De medewerker van het museum heeft als taak de werving en inzet van vrijwilligers te coördineren en is voor hen ook

eerste aanspreekpunt. In 2020 werd voor personeelsleden en vrijwilligers een klachtenregeling vastgesteld en een vertrouwenspersoon benoemd.

### **Relatie bestuur-directie**

In het kader van de Governance Code Cultuur 2019 laat de relatie bestuur-directie zich het beste omschrijven volgens het bestuur-directie-model. De directeur maakt geen deel uit van het bestuur, maar is veelal wel bij de bestuursvergaderingen aanwezig (zonder stemrecht). In bestuurs- en directiereglement liggen de taken vast. In de praktijk wordt het model zo ingevuld, dat bij belangrijke projecten, tentoonstellingen, fondsenwerving, (her) huisvestingsplannen er een werkgroep wordt gevormd met de directeur als voorzitter met een bestuurslid dat daadwerkelijk meehelpt en als linking pin naar de overige bestuursleden functioneert. In 2020 is het directiereglement opnieuw vastgesteld en werd dit reglement in overeenstemming gebracht met de gangbare praktijk.

Gegeven het kleinschalige karakter en korte lijnen van GRID zou een Raad van Toezicht geen toegevoegde waarde hebben. Voor de fondsenwerving ten behoeve van de aanschaf van het Werkmanatelier werd wel een Comité van Aanbeveling gevormd. Om de relatie met de omgeving te optimaliseren werd in 2020 nagedacht over een te vormen Raad van Ambassadeurs

### **Beleidsdagen en strategisch beleid**

In augustus 2019 hielden bestuur en medewerkers, onder begeleiding van een deskundige, een beleidsdag. Tijdens deze dag zijn de strategische doeleinden voor de komende jaren geformuleerd. Als gecertificeerd museum, geworteld in stad en provincie Groningen, willen we de verhalen van Grafisch Groningen over het voetlicht brengen. Belangrijke elementen daarvoor zijn meer aandacht voor de Communicatie en PR, meer ruimte en een herinrichting

van de vaste expositie. In het Strategisch Beleidsplan zoals dat geformuleerd is in het kader van de Cultuurnota 2021-2024 is dit uitgewerkt. Dit vormde ook de basis van de subsidieaanvraag bij Provincie en Gemeente. De aanvraag bedroeg in totaal € 130.000. Helaas kwam er alleen een toekenning van de gemeente ter hoogte van € 63.500; ten ene male onvoldoende om de geformuleerde doelen in het strategisch beleidsplan te realiseren. Actie is ondernomen richting Gemeente, Provincie en sponsoren om meer middelen toegezegd te krijgen. Ondermeer is een formeel bezwaar gemaakt bij de Provincie. Ultimo 2020 heeft het bestuur goede hoop dat een en ander tot resultaat zal leiden.

Eind 2020 kwam ook nog het bericht dat het pand waarin GRID gehuisvest is verkocht is aan een nieuwe eigenaar. Met hem wordt gesproken over de verlenging van het huurcontract.

### **Code Cultural Governance**

De maatschappelijke doelen van GRID staan in het Strategisch Beleidsplan en in het jaarplan beschreven, dat geldt ook voor de interne cultuur die open en divers is. Meerdere keren per jaar worden -zo mogelijk- vrijwilligersbijeenkomsten georganiseerd waarbij ook het bestuur aanwezig is. In 2020 waren de mogelijkheden voor dergelijke bijeenkomsten minimaal. Zowel expliciet als impliciet staan de maatschappelijk doelstellingen continu op de agenda van bestuur en directie.

GRID is gericht op samenwerking, alléén bereiken we weinig. Samenwerking met andere musea in Stad en Lande, met grafische musea in Nederland, met opleiders, met kunstenaars, met evenementen organisatoren. Een overzicht staat in jaarplan en Strategisch Plan. Bijzonder is dat met het nieuwe Museum Storyworld, gehuisvest in het Forum, een tentoonstelling rond het fenomeen Kresse wordt voorbereid.

GRID heeft als Stichting geen winstoogmerk. Voor de vaste kosten is GRID afhankelijk van subsidies en eigen inkomsten. Voor bijzondere projecten als eerder de tentoonstelling over de Bosatlas, de aanschaf van het Werkmanatelier en voor 2021 de herinrichting en herpositionering van de vaste collectie met als werktitel *Groningen in Druk* wordt geprobeerd fondsen te interesseren.

GRID (directie plus delegatie bestuur) voert per kwartaal overleg met de subsidiegevers van Provincie en Gemeente, geparticipeerd wordt in het overleg met de andere musea in Groningen. Met sponsors en donoren vindt ad-hoc overleg plaats.

In april 2020 kwam bericht van het Museumregister dat, na een intensieve audit, de registratie als gecertificeerd museum voor vijf jaar verlengd wordt.

In het kader van risicobeheersing zijn de risico's voor gebouw en medewerkers/vrijwilligers al in 2019 in het veiligheidsplan in kaart gebracht.

De financiële administratie en de controle op de jaarrekening werd dit jaar uitgevoerd door accountantskantoor Hut & Co. Het proces van overdracht, in 2019 opgestart, verliep probleemloos.



## **Bijlage 1:** **Overzicht nevenactiviteiten Bestuur en directie GRID** **(inventarisatie december 2019)**

1. Bea Ekamper  
Geen nevenfuncties

2. Guus Klaas  
Penningmeester Parochie H. Franciscus van Assisi  
Lid Geschillencommissie PostNL

3. Hugo Klomp  
Bestuurslid Stichting Vrienden van het Prins Claus Conservatorium  
Bestuurslid Haydn Muziek Festival  
Adviseur bestuur Stichting ZomerJazzFietsTour  
Voorzitter Stichting Vrienden van de ZomerJazzFietsTour  
Penningmeester Stichting Vrienden van Turiani (ziekenhuis Tanzania)

4. Frank Wamsteeker  
geen nevenfuncties

5. Annemiek de Groot  
Voorzitter Stichting Poëziepaleis  
Vertrouwenspersoon Attero

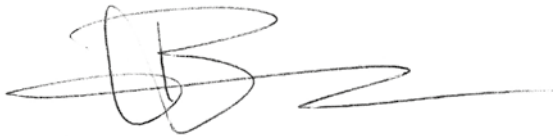
6. Ruurd de Boer  
Vormgever bij DBDdesign  
Lid Buurtcomité Oosterpoort

7. Fronique Oosterhof  
Lid Scientific Advisory Board Horst Janssen Museum, Oldenburg

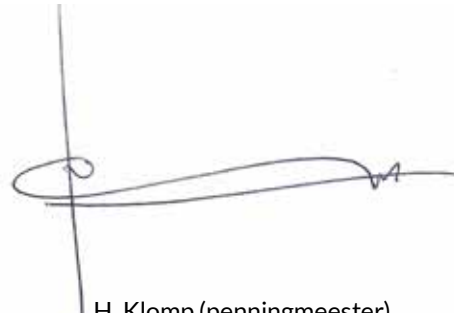
## Bijlage 2: Rooster van aftreden

<b>Bestuur Naam</b>	<b>Functie</b>	<b>Datum benoemd</b>	<b>Datum aftreden/herbenoeming</b>
Bea Ekamper	voorzitter	6 november 2013 herbenoemd 6 november 2017 1 december 2015 Vz	6 november 2021
Hugo Klomp	penningmeester	1 januari 2017	herbenoeming 1 januari 2021
Guus Klaas	secretaris	10 februari 2014 herbenoemd 10 februari 2018	10 februari 2022
Frank Wamsteeker	algemeen	1 januari 2017	herbenoeming 1 januari 2021
Ruurd de Boer	algemeen	1 januari 2020	herbenoeming 1 januari 2024
Annemiek de Groot	algemeen	1 januari 2020	herbenoeming 1 januari 2024

Voor akkoord ondertekend:



B.A. Ekamper (voorzitter)



H. Klomp (penningmeester)